
Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyitvány sora 40 fill.
Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerint.
Többszöri hirdetés-
nél árengedmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— I P O L Y S Á G O N . —

Felelős szerkesztő:
H A L Á S Z F E R E N C .

Megjelen
szombaton reggel.

HONTVÁRMEGYE GAZDASÁGI JÖVŐJE.

Irta Kleinkauf György.

Hogy a világpiacon és közlekedési viszonyok jelentékeny tényezők a nemzetek életében, azt felesleges bizonyítani. Minden nemzet arra törekszik, hogy egyrészt piactól keresen terményeinek, másrészt víziutakat, vasutakat vagy kövezett utakat létesítsen a forgalom akadálytalan lebonyolítására. Sőt az sem tagadható, hogy a forgalmi vonalak kiépítése nemcsak ott szükséges, ahol a termelésben számottevő felesleg mutatkozik, hanem nagyon sokszor ott is, ahol nincs felesleg, a hol a forgalmi vonal előlegezése mivelődési célokból szükséges.

De nemcsak a nagy területek nemzeti életében találkoznak e törekvésekkel, hanem a kisebb területeken is. Nemcsak az állami kormánynak feladata a piacok megszerzése és forgalmi eszközök és vonalak létesítése, a mi első feltétele a gazdasági fejlődésnek, hanem az állam egyes szerveinek, a vármegyéknek is elsőrendű kötelessége.

A vármegyéknek nemcsak politizálni kell, de dolgozni is szabad, sőt a jövőben gazdasági tényezővé is kell válniuk.

Az elmondottakat senki sem vonhatja kétségbe. És mégis, mi történik e tekintetben nálunk Hontmegyében? Azt látjuk és érezzük, hogy a terhek évről-évre szaporodnak, a kormányzó testületek mindig többet kívánnak, de arról nem gondoskodnak eléggé, hogy adózó képességünket jelentékenyebb gazdasági befektetésekkel növeljék s így a vagyonszerzést az iparosoknak, kereskedőknek, gazdáknak legalább közvetve megkönnyítsék. Az természetes, hogy a mivelődés terjedésével a közterhek is emelkednek, de az már nem természetes, hogy a kormányzó testületek annyira idegenkednek a nagyszabású hasznosító befektetésektől.

Számtalan módja van a közjóra vezető jövedelmező befektetéseknek, de ezek közül is legelső, a piacok megszerzésén kívül a forgalmi vonalak jól átgondolt kiépítése.

Ha elővesszük a vármegye térképét, az első szempillantásra is megállapíthatjuk azt, hogy mily mulasztások történtek a vármegye közlekedési politikájában. Nem beszélünk kövezett utairól, amelyek elsőrendűek.

A *Selmec* illetve *Korpona* vize s

ezeknek mintegy folytatását tevő *Ipoly*, a megyét nagyjában két egyforma részre osztják. Ez a vonal, ez a völgy, melyet az említett vizek képeznek, természetesen közlekedési út, hogy úgy mondjam, mint egy gyűjtő csatorna vonul végig a megyén, mely hivatva volna magához venni s levezetni a megye forgalmát. Sőt mi több a Dunához vezet, amelyen szabad az út a Balkánra, Törökországba vagy Ausztriába. Röviden szólva — ideális közlekedési vonal.

Az ember azt hinné, hogy e völgyön végig vezető vasut már rég teljesen ki van építve. E helyett ki vannak építve oly vasutak, melyek a szomszédos vármegyékkel való forgalmat fentartják és szükségesek is, de a fő célt a megye helyes gazdasági politikáját nem elégíthetik ki. Hogy úgy mondjam, meg van a ház födele, de az alapfalai hiányzanak.

Sőt némi tárgyilagossággal megállapíthatjuk, hogy a szomszéd vármegyék idővel a forgalmat mind jobban magukhoz ragadják s Hontmegye egyre jelentéktelenebbé válik. A forgalom ily áthelyezését a déli részen is észleljük, a hol az esztergomi Párkány község képezi megyénk híres kereskedelmi gócpontját.

Mindezt látva önkénytelenül kérdezhetjük, van e egyáltalában Hontmegyének öntudatos közlekedésügyi politikája.

Mennyivel másként alakulna a helyzet, ha a megye vasutjait Szobig kiépítenék, Szob vasuti állomást egy sín párral összekötnék a hajó állomással s Szobot kereskedelmi kikötővé fejlesztették.

Vasutaink kiépítésének és Szob kereskedelmi kikötővé fejlesztésének bizonyára itt a legfőbb ideje. Nem kell ennek nagy arányú építkezéssé lenni, de mégis olyanak, hogy a vasuti kocsik a hajóig lemelessenek s a berakodás ne emberi erővel történjen. Itt az építkezés ideje, mert egyrészt Budapest kereskedelmi kikötőjét is kezdik kiépíteni, másrészt félős, hogy a szomszéd csinálja meg azt, a mit nekünk kellene megcsinálni.

Ha a szobi kereskedelmi kikötőt megépítjük s egy nagy kereskedő cégre rábizzuk, hogy oda építse irodáját, nagy lépést tettünk előre a gaz-

dasági versenyben. Ha ezt elmulasztjuk, Esztergom vármegye fogja megtenni. Villamos vasútja után megépíti kikötőjét is s néhány évtizedre kezébe veszi vármegyénk kereskedelmét s az ebből származó hasznot.

Legjobb példa ez egyfelől a gazdasági megerősödéssre, másfelől az elszegényedésre.

A kormányzás művészete nagyrészt abban áll, hogy idejében cselekedjünk. Jelenleg gazdasági felvirágzás előtt állunk, s e felvirágzásban teljes erőnkől részt kell vennünk.

E terv megvalósítása nemcsak a megye fellendülését jelentené, de jelentené egyszersmind a megye részéről egy előrelátó lépést keleti gazdasági politikánk megalapozásában.

Arra is kell gondolnunk, hogy a közel jövőben már behozatalra szorulunk s ennek is legolcsóbb útja a dunai szállítás. És hogy mennyire szüksége volna az országnak ily befektetésekre e tekintetben hivatkozom a delegációs tárgyalásokra, valamint *szövetséges társaink és Románia* balkáni és fekete-tengeri gazdasági előnyomulására.

Jó vasutak nélkül nincs intenzív gazdasági élet. Nem mondom újat ha azt állítom, hogy Hontmegyében kevés oly birtok van, melynek jövedelmét tíz év alatt ne lehetne megduplázni, aránylag csekély eszközökkel.

A megye klímájában és talajában oly kincseket rejt, amelyek még egyáltalában nincsenek feltárva, megmerhetetlenek s számtalan gazdasági és ipari vállalkozásnak lesznek alapjai a jövőben. Nyitra megyében földgáz után kutatnak petroléumot találnak, de mi még a kövünket sem tudjuk értékesíteni; értelepeink kihasználatlanul kőszénünk feltáratlanul a jövőre várnak. Az már igaz, hogy roppant gyámmoltalan nép vagyunk.

Az állattenyésztéstől eltekintve melynek fontosságát mindenki látja, főleg a kertészetre kell a súlyt helyezni. De százszor nagyobb súlyt, mint a hogy a közönség gondolja.

A megye északi részein olyanok a klimatikus viszonyok, hogy feltétlenül elsőrendű téli gyümölcs termelhető, középső és déli részein kiváló dió, nyári alma és csontos magvú gyümölcs terem. A gyümölcsstermelésre már az is rávezethető, hogy nálunk

a szilva, cseresznye, alma, körte vadon terem. Ez a legjobb utba igazítója a gazdának, a tapasztalatból mondhatom, hogy ha a gyümölcs minden második évben elfagy, még akkor is sokkal többet jövedelmez mint a buza.

Mind e felsorolt kincsek kihasználatlanul hevernek, mert a megyének nincs bátorsága arra, hogy egy önálló, nagyszabású gazdasági politikával meg-alapozza népének, szegény és szegényedő falvainak boldogulását.

Meddig várunk és kitől várjuk a segítséget? A kormány mindenben nem jöhet segítségünkre; minisztereink efemeridák, ma jönnek, holnap mennek; s ha még csak ennyiben állana a politikával járó változás, de minden téren kihat a mezőgazdaságra is oly formán, hogy a kormánybukások habozóvá, határozatlanná teszik mezőgazdasági politikánkat. Épen mert a politika ily ingatag természetű, nem szabad a kormány támogatását várunk, melynek bukásával a támogatásnak is többnyire vége. Ha segít, köszönettel fogadjuk.

Legbiztosabban úgy érünk célt, ha saját erőnkől oldjuk meg e kérdéseket. Az idő is alkalmas reá, a közgazdasági viszonyok javuló félben vannak a politikai viszonyok is csendesülnek. A megye tevékeny vezető embereire kell támaszkodnunk egyrésztől, másrésztől a Gazdasági Egylet figyelmét kell felhívni e kérdésekre, a melynek kötelessége is, hogy erejét nagyobb problémák megoldására fordítsa, hogy mindent megtegyen a cél érdekében. Necsak felszínen tartsa e kérdéseket, de követelje is kitartóan.

Követeljük:

először, hogy a még meg nem épített vasut vonalak (Szob—Ipolyás, Kor-

pona—Selmebánya, Bakabánya—Szakállós) kiépíttessenek;

másodszor, hogy Szobon kereskedelmi kikötő létesíttessék;

harmadszor, hogy az Ipoly egész hosszában nagy kiterjedésű kertgazdaságok létesíttessenek, konzervgyárral, a mely korlátlan mennyiségben veszi át a gyümölcsöt és kerti terményeket, a mely azonban nem különlegességeket gyártana, mint a többi elhetetlen konzervgyár, hanem közönséges izletes főzelék konzerveket, alma és szilva aszalványokat és gyümölcs izt nagy tömegben vagon számra, a keleteti piac részére, a mely bármely mennyiséget felvesz;

negyedszer, hogy a községek számára kettő millió, 3-4 év alatt termésre forduló gyümölcsfa kiadassék.

Minek mondjam el, hogy mennyi gazdaság követné ennek a tervnek a megvalósulását, hogy a föld értékesebb, a nép műveltebb s a mi szintén nem mellékes, zsebünk telibb lenne. Mindenki izlése és értelme szerint megalkothatja magának azt a képet, mely e beruházást követné.

Ezzel karöltve a magán birtokosok is nagy kiterjedésű gyümölcsösöket kell, hogy létesíttessenek. A szántóföld egyhated részét gondolkodás nélkül betelepíthetjük, a nélkül, hogy a megszokott termelésen bármit is változtatnánk. Nem szükkeblüen ezer aggodalommal tíz husz almafácskát, hanem ezrével ültessük a fákat. Egy száz holdas jól létesített gyümölcsös tíz év múlva valóságos kis hitbizomány.

A ki most, majdnem 30 év elmúltával elolvassa az 1885. orsz. gyümölcssterm. értekezlet jelentését. megállapíthatja, hogy azok, kik az értekezleten részt vettek, már 30 év előtt

oly előrehaladott állásponton voltak, melyet megyénk még ma sem közelít meg. Az állam sokat tett az értekezlet szellemében, a magánosok ugyszólván semmit. Hontmegyéből három birtokos vett részt az értekezleten, a kik magukévá tették az értekezlet elveit s ma követőinek tiszter annyinak kellene lenni, de alig van egy kettő, a többi kételkedik, vagy még ezt sem teszi.

Pedig nekünk ma már Egyiptomot és Kelet-Indiát kellene elárasztani gyümölcsünkkel, ha helyes uton haladtunk volna.

A kertészeti gazdálkodáson kívül a megyének volna ezentul feladata, hogy alkalmas helyeken ipartelepeket létesítsen, de nem előkelő részvénytársaságokat, a melyek rövidesen felszámolnak, hanem egyszerű berendezéseket, a melyek fejleszthetők ha beválnak. Például ázó és villa vagy kapa gyárat egy kovács műhelylyel kapcsolatban.

Hontmegye termelése a mai kerektekben, a nép mai műveltségi foka mellett számottevő módon már alig fokozható. A falu többnyire épügy veti a buzát mint 50 év előtt és még 50 évig úgy fogja vetni. Egyebet pedig nem tesz, legfeljebb ha a helyzet nem javul a születések számát fogja korlátozni. Ősszel ha tót szél végig rohan völgyeinken, — minthogy ipartelepeink nincsenek, a falu behuzódik kis ablakos, párás szobácskáiba s ezekből tavasszal jó elő kövéren az igaz, de sápadtan és üres zsebbel.

Az bizonyos, hogy ha semmit sem teszünk is, lassan lassan majd csak javul ez az állapot, de miért ne gyorsítsanak meg a tempót, hisz a közterhek ugyancsak gyors tempóban fokozódnak. Már maga ez a tény is eléggé igazolja a fenti megállapításokat.

Újabb lírikusainkról.

(Három közlemény.)

Ira Wales Elza.

III.

A csodás verselő készség különben nemcsak az Ady sajátja, hanem majdnem minden Nyugatistáé.

Igy a *Babits Mihályé* is, akiről azt mondja Ignotus, hogy „szeretnek róla úgy megemlékezni, mint valami uribb fajta artístáról, költőtanácsosról, aki azonban, ezt megengedik, Blondin.

Sok igazság van benne. Babitsnál a sok alliteráció úgy cseng-bong, hogy szinte elkábit és nem vesszük észre, hogy a sok szép szóval sokszor semmit se mond. Pl. „Alkony” e. költeményében így ír:

Az erdő hallgatag, nyugosznak a vadak,
Lankadt állal hevernek, ágyán a hús avarnak
Mit a szelek levernek, majd újra fölkaparnak.
De most eláll a szél, de most a csönd beszél
De most jönnek a villik, ó most a lomb se hullik
Alkonyvirág kinyílik, alkonyszalag kinyulik.

És így tovább. Játsszik a szavakkal, tekintet nélkül azoknak az értelmére.

„Másik szimbólum” e. költeményében egészen Ady tanítványa:

Én csöpp hazám! be messze vagy, beh rejtett
Fény nélkül és magadban kushadó.
A sors nagy árja feluton elejtett
S állsz mozdulatlan, mint a lusta tó.
Lusta tó, melyet az Isten is felejtett
Nyulsz Adriáig, bágyadt, poshadó

Holt tükrödön, színjátészó sima márvány
Vigaszul villog sok beteg szivárvány.

Szép Ernő, aki most aratott szép sikert, mint színműrő, szintén ismétléseivel hat ritmusérzékünkre. Anyira gyermekeken egyszerű, hogy Karinthy azt mondja: „aki ennél még naivabbat ajánl uraságnak, mint hamisítványt tessék visszautasítani.

Pl. ez: „Nem volt játékom.” Mikor én kis fiu voltam
Kis lovon nem lovagoltam,
Nem volt nekem ponnilovam
Ponnilovam,
Ponnilovam
Pedig de szép, mikor rohan.

Ponnilovon sose ültem
Kis biciklin se röpütem
Nem volt szép kis kerékpárom
Kerékpárom, kerékpárom
Pedig de jó rajta nyáron.

Nem volt nekem mesés könyvem
Nem volt csak iskolás könyvem,
Pedig de jó otthon este
Otthon este, otthon este
Lapozni ábrát keresve.

És ugyanigy még 11 versszak. Azt hiszem igazán kevesen vannak, akik ezt művésztípusnak, szépnek találják.

Leírni azonban nagyon könnyű *Szép Ernő* verseit és ez is érdem. Egy-két sort írunk, a többi elvégzi a macskaköröm. Pl. ebben: Milyen szép

” ” is lehet az élet.

Milyen kár

” ” hogy én csak henyelek.

Vagy ebben: Ha én azt tudnám: ki a legszebb
” ” ” ” : ki a legjobb
” ” ” ” : merre tartsak
” ” ” ” : mitévő legyek
” ” ” ” : min örüljek
” ” ” ” : miért sóhajtsak
” ” ” ” : minek élek
” ” ” ” : hogy mi lesz velem

Ezek nagyon csábítanak a versírásra. Könnyű utána csinálni.

Kosztolányi Dezso szintén egyszerű témákat énekel, de borzasztó hosszadalmasan és igazán nem költői részletességgel. Pl. Az első őszben.

Az első ősz. Jaj az de szomorú volt.
A hig eső sötéten csepegett
És kézilámpással, rozoga padlón
Ballagtak el a szótlán emberek
Csak erre emlékszem. Később pedig

S lopókkal jártak a pincék homályán
Gyertyával bort hoztak úgy tudom,
A vén pohárba esti lakomára.
Mind, mind nevettek, én voltam csak árva
És fájt az est, mikor az emberek tárt
Csűrőbe vitték a dus szőke termést.

És rézkotlóban főzték a szilvalekvárt
A kerti székeket is mind behozták
És gyertya mellett a szobában ettünk
Kis nyári ruhám is eltemették
Egy zöld ládába, s ott tavaszig sirtak.

Ha Hontmegye a vázolt tervet, két millió koronás, 10 év múlva könnyen visszafizethető külön segélyével a vasútépítés költségeitől eltekintve, évi százezer korona kamattelherrel megvalósítja, tíz éven belül legkevesebb öt millióval fokozódik évi netto termelése. Ha azonban fatalisták vagyunk, akkor csak aludjunk tovább, az álom egyformán jó, akár gazdagon, akár rongyokban álmodunk.

Egy havi közigazgatás.

Varmegyénk közigazgatási bizottsága e hó 6-án Ivánka István főispán elnöksége mellett rendes havi ülését tartotta.

A választott tagok közül jelen voltak: Berkó István, Bolgár János, Csizmár Márton, Huszár Tibor, Ivánka László, Konkoly Th. Sándor, Somogyi László, Wilczek Vilmos gróf, Wilhelm Károly dr.

Alispáni jelentés.

Több halaszthatatlan természetű ügynek elintézésére céljából a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlést tartott március hó 17-ik napján.

A 148 pontból álló tárgysorozat különösebb fontosságú tárgyai voltak a belügy m. k. miniszter leiratai mellyekkel a törvényhatósági bizottságnak az ipolysági főszolgabírói laknak valamint a vámosi laknak járásbírói épületnek igazságügyi építkezések céljaiból a m. kir. államkincstárnak való átengedése tárgyában hozott határozatait jóváhagyta. Végül a törvényhatósági bizottság feliratot intézett az igazságügyi, pénzügyi m. kir. miniszterekhez, melyben a varmegye területére a telekkönyvi betétszerkesztés elrendelését kérelmezte.

A belügyminiszter a törvényhatósági bizottságnak az ipolysági közokórháznál tervbe vett földalék épület és vízvezeték építése tárgyában valamint a Röntgen berendezés tárgyában hozott határozatait, a bemutatott terv és költségvetéssel együtt jóváhagyta.

Belügyminiszter néhai Luczembacher Pál által létesített 1000 koronás közokórházi alapítványról kiállított alapító oklevelet jóváhagyta.

Földmívelésügyi miniszter Hontfűzesgyarmat község részére már korábban adományozott népkönyvtár kibővítésére egy 102 kötetből álló néprajzi könyvgyűjteményt engedélyezett.

Földmívelésügyi miniszter a kemencei gazdakör alapszabályait bemutatási záradékkal ellátta.

A budapesti m. kir. posta és távirada igazgatóság értesítése szerint Kistompán az ideiglenesen szünetelt postai ügynökség folyó évi március hó 16-án újból megnyílik. A postai ügynökség bárhová szálló levél postai küldemények és postautalványok, továbbá csak a belföldre Ausztria, Bosznia-Hercegovinába, vagy Németországba szóló pénz és csomagküldemények felvételével, továbbá a postautalványok, nemkülönben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postai ügynökség kézbesítési köre Kistompa és Horvati községekre terjed ki. A postai ügynökség leszámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintetében a felsőszemerédi m. kir. posta hivatalhoz tartozik és összeköttetést Felsőszemeréd és Kistompa pályaudvar között közlekedő naponként kétszeri kocsijarat útján egyrészt az ellenőrző hivattal, másrészt a Vác-Ipolyság-Korpona közt közlekedő kalauzpostákkal nyeri.

Közegészségügy.

Vm. t. főorvos jelentése.

Március havában a közegészségi állapot az előző hónappal szemben némi rosszabbodást mutat, a légző szervi megbetegedések nagyobb számmal fordultak elő.

A gyermek fertőző betegségek közül márciusban a következők fordultak elő: Vörheny február 17. márciusra maradt 9, márciusban szaporodott 73, összesen 82 eset. — Ezen esetek 14 községben voltak, ezek közül elhalt 11, gyógyult 51, áprilisra maradt 20. — Roncsoló toroklob 4 községben 6 esettel, 5 gyógyult, 1 ápolatik, kanyaró volt 7 községben, február 17. maradt 28, márciusban szaporodott 80, összesen 108 eset közül gyógyult 101, apo-

lás alatt maradt 7, hasihagymáz volt 3 községben három esettel, hökhurut 3 községben 22 esettel.

Ebmarási eset fordult elő: Nagymaros, Szentantál és Ipolybalog községekben, a megmaradt a Pasteur féle intézetbe küldettek.

Dajkaságban 12 gyermek fölött gyakoroltatott hatósági felügyelet, kiknek gondozásuk kielégítő.

Közegészségi szempontból az iskolák vizsgálva lettek, közegészségi hiány nem tapasztaltatott.

Szódaviz gyárak, pékműhelyek, boltok, italmérések vizsgálva lettek, említésre méltó rendellenesség nem tapasztaltatott.

Tanügy.

Kir. tanfelügyelő jelentése.

Járvány miatt szünetelt a tanítás Dalmad, Felsőbaka, Felsőalmás, Gyerk, Gyökös, Hontbagonya és Hontnémeti községek iskoláiban.

Iskolalátogatás 19 község 22 iskolájának 32 tantermében történt.

Elhelyezés tekintetében kifogás alá esik a honti rk., a teszeri ev., a szudi ev., a szárdi rk., a deméndi rk., a bori-i ref., a szántói rk., s az egegi rk. iskola.

Honton a II tanítói állás folyamatba van, a szudi iskolának államosítását a vall. és közokt. miniszter március 16-iki kelettel elrendelte, ott csak telket és az 5 százalékos iskolai adót követeli — az épület az állam emeli az 1915. évi költségvetés terhére, a bori-i ref. egyház tavaly 2000 korona építési segélyt kapott az államtól, de mert papja nem volt, nem építetett, most folynak a készülődések az építés megkezdésére, a szántói rk. iskola a zirczi apátság tulajdona, tulzsufolt, de amint Hévmagyaradon megnyílik az állami iskola, ez is türhető állapotba jut, az egegi rk. egyház szintén kapott tavaly 3000 korona építési segélyt az államtól, az építést azonban csak e nyár folyamán fogják végrehajtani.

A tanítási eredmény átlag véve jónak mondható, a tanítók mindenütt lelkesedéssel sőt némely helyen igazi művészettel teljesítik kötelességüket. A szárdi ev. tanító Kiss Lajos például oly tökéletességgel tanítja az éneket, hogy én ahhoz hasonlót még nem hallottam soha. A lissói tanító

És így tovább egy egész kötetten át.

Vannak ez irányú hívei még sokan. Akik szeretik költeményeiket, bizonyosan ismerik is jól mindegyiket, de ezek már nagyot, újat nem mondanak.

Ezt a kort neveztek már erről a helyről: az idegesség, a technika, a munkáság korának, ugyanazon joggal nevezhetjük a nők korának is. Az élet nagy szinpadán mozgó nő korának.

Jókai Mór egyik munkájában elmeséli, hogy a buddhisták hogyan segítenek a természetnek azon furesaságán, hogy mindig több leány születik, mint fiú. Szépen megköszönik Buddhának az áldást és a fölösleget beteszik a Ganges folyóba. A kis angyalfók egy darabig usznak a vizen, aztán nem látszik más, mint néhány éhes krokodil.

Megnyugodva térnek haza a derék emberek és remélik, hogy Buddha a fölösleges leánykák helyett majd fiukat küld.

Nálunk nem dobják a fölösleget a vízbe, hanem okosan úgy gondolkoznak, hogy fölnevelik úgy, mint a fiút. Munkára, kenyérkeresetre.

A kenyérkereső nő nyitott szemmel jár. Meglátja az élet szépségeit épen úgy, mint az árnyoldalait; érzelmi, gondolatai tágabb körben mozognak, megtanít mindent megérteni, lassanként ott találjuk mindenütt a férfi mellett: a költészetben is.

Az irodalom korunkig csak két nőnek jegyezte föl a nevét: Pekryné-Petrőczy Rafael grófné és az Ujfalvy Krisztinát. Mind a kettő az elhagyott, boldogtalan nő bus dalát énekl.

Korunkban a női költők száma nagyon megsaporodott. Ma már ott találjuk nevüket a kisvárosi lapokban épen úgy, mint a nagy folyóiratokban; külön kötetekkel lépnek a közönség elé, s közülük néhányan már is igen jó nevet szereztek.

A női lélek érzékenységre hajló, a szerelem a legnagyobb mozgatója: női költőink majdnem kizárólag a szerelmet énekl.

De szerelemből is rendszeren az egyszerű, csendes, boldog szerelmet, vagy a mindenről lemondó, zokogó bánatot; küzdelmet már nagyon ritkán. A maguk lelkét rajzolják: azért találhatunk költeményeik között sokszor olyanokat, amelyekben néhány odavetett szóval olyan bepillantást engednek a női lélekbe, hogy őszinteségükön nevetünk is, bosszankodunk is.

Kafka Margit nak is van egy ilyen verse, a címe: Felelet.

Szekeres Katóka, kedden éjfél tájban
Sir, zokog magába, magányos szobába.
Maroshegyi posta hozta a levelet:
„Szombat este óta nem törődöm veled.”

Feltükrözik a nap maroshegyi tóba
Törüli a szemét Szekeres Katóka.
Könnyű, sebes szóval írja a levélbe
„Megcsaltalak rózsám, még csütörtök délbe.”

Miklós Julka a női szív tragédiáit rajzolja. Azokat az apró tragédiákat, amelyek mindennaposak, amelyeket az emberek vállvonogatva tárgyalgatnak, senki sem tulajdonít neki nagy fontosságot csak az, akivel megtörténik. Az aztán ebbe a sem-

miségbe ott hagyja a lelke tavaszát, ott az álmokat, az illuziókat, sokszor az életét is. Ismerjük „Hír a falunkból” című költeményét.

Nem történt semmi különös...
Csak azt sugá neki
Sápadt kis leánynak egy legény
Hogy nagyon szereti.

Nem történt semmi különös...
Csak otthagyja a lányt
Mint világ kezdet óta már
Otthagytak egynéhányt.

Csak egy sikoly szakadt föl egy
Sápadt lány ajakán
Nem történt semmi különös
Csak meghalt egy leány.

Igy irnak női költőink legnagyobb részét. Egy kimagasló, nagy költői tehetség van köztük:

Erdős René, aki költészetének egyik korában határozottan a női költők Ady Endréje:

Mert költészetében határozott korokat különböztethetünk meg. Költészete első idejében költeményei érzelmük igazságával és nőiességükkel és finomságukkal tűnnek ki.

Az egyikben „Csak egy lány” a címe, így jellemzi költészetét:

Nem is vagyok költő talán.
Csak egy leány, kit kergetett az élet
S ki kábult föl, szembe csukva
Az álmok országába tévedt.
S amit ott sejtő lelke látott
Öntudatlan lihegte dalba

Rohács Boldizsár pedig valóságos Pestallozzi.

Az ipolysági járásban van 7 olyan község, amelynek ninesen iskolája, még pedig Baráti, Gyűgy, Hévmagyarád, Kistur, Kistompa, Mere és Sipék.

Barátiak a tanköteles gyermekei Bernecére járnak itt a IV. tanítói állomás van szervező félben, az állapot teljesen kielégítő, Gyűgynek a tankötelesei Egegre részben pedig Felsőterénybe járnak, a távolság nem haladja meg a 4 km.-t Hévmagyaradon az állami iskola szeptemberre megnyílik, ennek megtörténtével a szántói iskolának ügye is rendezve lesz. Kistur tankötelesei Középturra járnak, mely iskola eléggé tágas ezeknek befogadására, Kistompa község tankötelesei Horvátiba járnak, Merének a tankötelesei Felsőterénybe járnak, itt jókora a távolság s az utja is rossz, de mert ezeknek a száma nem haladja meg a 30-at, a község iskola állítására nem kötelezhető. Sipéknek a tankötelesei Kisbácsfaluba járnak, a távolság itt is nagy, de mert a község szegény, iskolát nem tud állítani, itt állami iskola szervezését fogom javasolni.

Államellenes irányzatot egy iskolában sem tapasztaltam, az erős nemzetiségi vidékeken is a tanítók magyarul tanítanak s e miatt a szülők részéről sokszor heves szemrehányásoknak vannak kitéve. Dicséretet érdemelnek e buzgóságukért — a hontudvarnoki ev., a teszeri ev., a felsőterényi ev., lissói ev., és a hontnádasi rk. tanítók.

Az 1913 évi XXXVII. t.-c. értelmében ez évben a VI. osztályú fiú növendékeivel külön vizsga fog tartatni, a mely vizsgának vezetésére a vall. és közokt. m. kir. miniszter f. é. 33301. számú rendelete alapján iskolafelügyelők fognak kiküldetni. A főispán előzetes hozzájárulásával én az egész vármegyét 12 körzetre osztottam fel s ezekben felügyelőül: Nedeczky Ferenc szántói rk. tanítót, Csebi Pogány Kornél nyug. állami főreál iskolai tanárt, Dankó Endre bakabányai áll. iskolai igazgatót, Barczán Endre ipolysági áll. főgimnáziumi igazgatót, Jaegen Gyula selmecebányai ev. iskolai igazgatót, Heresuth Kálmán kir. segédtanfelügyelőt, Oberth Kálmán palásti rk. iskolai igazgatót, Paizs György kir. tanf. iskolafelügyelőt, Bachrati József selmecebányai rk. iskolai igazgatót, Siposs Mihály nagymarosi áll. isk. igazgatót és Nagy Jenő nagybörzsönyi ev. iskolai igaz-

gatót hoztam javaslatba. A 12. körzetbe magam tartozom kimenni, akadályoztatásom esetén Dr. Pólya Sándor hivatali tisztársam fog helyettesíteni.

Az egész vármegyében 578 hatod osztályú növendék van; ezek a vizsga eredményéhez képest végbizonyítványt nyernek, melynek alapján gyakorolhatják majd politikai jogaikat. Az iskolafelügyelők napidíjat és utiköltséget kapnak, az összes költség 305 korona 51 fillért fog kitenni s így egy-egy tanuló megvizsgálata ná-lunk 1 k. 40 f.-be fog az államnak kerülni.

A vk. miniszter Vargecz Ilona okl. polgári iskolai tanítónőnek engedélyt adott arra, hogy szeptember hó 1-én Nagymaroson magán polgári leányiskolát nyithasson, s Szmetana Szaniszló korponai állami iskolai tanító most április 1-től nyugdíjazta. E rendelkezéssel az ellene folyamatba tett fegyelmi vizsgálat is befejezést nyert. Az irodabérátalány 400 koronáról 732 koronára emeltetett fel.

Ismeretterjesztő előadások 26 községben tartattak. A 26 községben 56 előadás lett megtartva, ebből vetítő géppel 42 előadás volt, 14 pedig vetítő gép nélkül. Az előadások iránt az érdeklődés igen nagy volt s a legtöbb helyen ünnepély számba ment és úgy is folyt le.

Mint előadók lelkesedéssel és kitartással működtek közre: Barczán Endre, Pálfi Péter, Bolgár István, Heresuth Kálmán, Csizmár Márton, Krupecz István, Margorin János, Tóth Ignác, Gallovich J., Zeke Gyula, Batta László, Bobál Samu, Bányász Endre, Bankó János, Tokodi Ferenc, Tóth Lajos, Valez Ferenc, Zsámbokrétky Péter, Willand Henrik.

A nem állami óvónők fizetés kiegészítése most van folyamatban, eddig az ipolysági községi óvónő kapott 600 korona állami segélyt. — Állami segélyt kapott az ipolysági, s a nagymarosi iparostanoniskola is.

Állategészségügy.

Th. főállatorvos jelentése.

A ragadós szájszél és körömfájás fellépett Bernecén és Ipolyságon, megszüntté nyilváníttatott Csall, Hontkiskér, Ipolyvisk, Pereszlény és Deménd községekben. Jelenleg tehát még 2 község fertőzött.

Rühkór fellépett lovak között Hontvarsány, Kóspallag és Nagymaros községekben, sertés-

vész Szobon és az ivarszervi hólyagos kiütés Bajtan szarvasmarhák között. A sertésvész megszünt Ipolykeszi, Tésa, Letkés Ipolydamásd és Bajta községekben.

Sercegőüszök fellépett Bát, Tegzesborfó és Ledény községekben, 1—1 szarvasmarhán.

A veszettség megszünt Nagymaroson, Márianosztra községekben és Korpona r. t. városban

A marharakodó állomásokon elszállított 59 drb. szarvasmarha külföldre és drb. 109 drb. belföldre. 4 drb. ló külföldre 130 drb. juh külföldre és 48 drb. belföldre, és 11 drb. sertés belföldre.

Közigazgatás.

Közigazgatási előadó jelentése.

A március hóban beállott kedvezőtlen időjárás rendkívül sok csapadék igen kedvezőtlenül befolyásolta az őszi vetések fejlődését nemkülönben a tavaszi munkálatok különösen az Ipoly folyót, hogy kilépett medréből és az összes ipolymenti réteket elöntette.

A hó vége felé beállott kedvező időjárás végre oda segített a gazdákat, hogy a tavaszi munkálatokat elvégezheték.

A vetések jelenlegi állása kielégítő.

A felügyelőség március hó folyamán 8 drb. tenyészbikát és 14 drb. tenyész kant osztott ki a községnek és hogy a vármegye két járásban megtartattak az apaállat vizsgálatok melyeken a felügyelőség kiküldöttje részt vett. A köztenyésztésre bocsájtva illetve tenyészigazolvánnyal ellátott apaállatok mindkét járásban a követelményeknek teljesen megfelelnek.

Államépítészlet.

Áll. ép. hivatalfőnök jelentése.

Az állami és törvényhatósági közutak állapota általában jó volt. közlekedési akadály nem fordult elő.

A hónap végén esett bő csapadék folytán az Ipoly folyó és a Korpona és Selmecepatakon magas árvizek folytak le; ut-és hidrongálásokat azonban ezek nem okoztak.

A gőzhengeren a kazán belső revíziójával kapcsolatosan a szokásos évi kisebb javítások és végezettek.

E hó folyamán a hengerlés a Kóvár-apátujfalui uton kezdetét fogja venni.

Az állami utakon Hont és Nagyoroszi községek között a vármegye határáig 570 drb. almafacsmete, és Felsőszemeréd-Teszér községek között pedig 570 drb. cseresznyefacsmete ültetése van folyamatban.

A törvényhatósági közutakon a sűrűbben ültetett akácok ritkítottak, illetve kerékvetőnek alakítottak át.

Pénzügyigazgatás.

A pénzügyi közigazgatás 1914. évi március havi menete.

Befizetési eredmény.

a) Egyenesadó

Hátralék 1913. év végén	168506 kor. 23 fill
Az 1914. évi adótartozásának és utólagos előírás I. évnegyedi esedékes része	327019 kor. 16 fill
Összesen:	495525 kor. 39 fill.
Törlesztés	10186 kor. 65 fill
Megállapított tartozás	485338 kor. 74 fill

Befizetés

1914. év január 1-től február hó végéig	130038 kor. 68 fill
1914 évi március hóban	24928 kor. 20 fill
Összesen:	154966 kor. 88 fill
Hátralék	333371 kor. 83 fill

Összehasonlítás az 1913. évi befizetési eredménnyel befizetés

1913. év január február hóban	141607 kor. 98 fill
1913 év március hóban	29874 kor. 64 fill,
Összesen:	171482 kor. 62 fill

Az 1914. évi befizetési eredmény tehát 1914. év január-február hónapban 11569 kor. 30 fillrel kisebb 1913 év március havában elértnél 4946 kor. 44 fill kisebb

Hadművelési díj.

Hátralék 1913. év végén 24166 kor. 77 fill.

És sohse vágyott dicsőségre
És sohse vágyott diadalra.

Nem is vagyok költő talán.
Lopott sugár a fejem glóriája
Mert játszva tört ki a szivemből
A dalok csengő bongó árja.
Magam sem tudtam, hogy mivégre —
Valaki volt, aki akarta
Kicsókolta az ajkamon át
Az ő forró, szerelmes ajka. . .

Nem is vagyok költő talán.
Csak egy leány.

Vágy milyen megható és igaz az „Arc-képemre” című. Hányan mondogatnák el vele együtt:

Anyám, a te lányod
Hála Istennek boldog. Mosolyog is látod?
Buja, gondja semmi. Éli a világot
Szaggatja az élet százszínű virágát
Dalol éjjel nappal.
Tele van a lelke fénylő sugarakkal.
A szive már asszony, a lelke már gyermek
Akit irigyelnek, akit dédelgetnek
S akinek az álmát
Szomorú sejtések de sohase bántják.
Aki könnyű kedvvel
Szembe néz merészen száz veszedelemmel. . .

Anyám a te lányod
Meg ne csaljon téged, amikor így látod.
Mosolya verőfény; szive, lelke beteg.
Ha senki sem látja: zokog és kesereg.
Könyvtől sápadt arcát két kezére hajtja
Valakinek nevéét százszor elsóhajtja.

Százszor elsóhajtja, imába foglalja,
Csak a mindent halló, örök Isten hallja

Édes anyám, látod
Valaki nem tudja szeretni a lányod.

De aztán jön a második korszak: Erdős René, mint a vad szenvedélyek, a mámor költője. Itt rokona Adynak. Itt már nem a busszivű lányról dalol, hanem a fekete liliumról, akik

„Rejtelmese, csodaszépek
Egy hibájuk egy a bájuk,
Hogy feketék nem fehérek.”

Az area pirját ajánlja föl szerelmének, járja költeményeiben a szerelem bakáns táncát, hogy aztán egyszerre a vallásban keressen pihenést, megnyugvást. „Arany veder” című kötete már a lemondás, a nagy megbánás könyve.

De Erdős René a pályáját még nem fejezte be. Most prózában írja le Rómát, ismerteti Olaszországot, de már itt-ott megjelenik egy költeménye, amely megint az ébredő szerelem himuszja.

Erdős René mint a pályájával azt a nagy igazságot akarná illusztrálni, hogy a szerelem az emberi életet kénye-kedve szeriut alakítja. Rabszolgái vagyunk egy darabig mindnyájan. Ha kiállunk a sorból mint rokkant katonák, helyünket mások foglalják el. A szereplők változnak, maga a szerelem örök. És örök a dal, a költészet.

Az 1914. év hadmentességi díj-tartozásnak és utólagos előírásnak I. évnegyvedi esedékes része 76 kor. — fill.
 Összes tartozás: 24242 kor. 77 fill.
 Törlesztés 1545 kor. 25 fill.
 Megállapított tartozás 22697 kor. 52 fill.

Befizetés.
 1914. év január febr. hóban 1253 kor. 65 fill.
 1914. év március hóban 611 kor. 79 fill.
 Összesen: 1865 kor. 44 fill.
 Hátralék 20832 kor. 07 fill.

Az 1914. év január febr. hóban befizetett 862 kor. 74 fill.
 1913. év március hóban 597 kor. 40 fill.
 Összesen: — kor. — fill.

Az 1914. évi befizetési eredmény tehát az 1913. évi befizetési eredménnyel és pedig január február havi 390 kor. 91 fillérral nagyobb ellenben a március havi 14 kor. 39 fillérral nagyobb.

Előíratott az elmúlt hóban.
 Egyenesadóban 2272 kor. 10 fill.
 Haddijban 408 kor. — fill.
 Országos betegápolásipótadóban 107 kor. 52 fill.
 Összesen: 2379 kor. 62 fill.

Törültetett azon hóban.
 Egyenesadóban 7657 kor. 34 fill.
 Haddijban 408 kor. — fill.
 Országos betegápolásipótadóban 290 kor. 24 fill.
 Összesen: 8355 kor. 58 fill.

Fizetési halasztás kedvezménye megadatott (20 esetben) 9453 kor. 17 fill. adó és (35 esetben) 16656 kor. 31 fill. illeték összeg erejéig. Ideiglenes házádomentesség engedélyezett 5 esetben 8 évre, 13 esetben pedig 10 évre.

A hétről.

— április 10

HUSVÉT.

Megdicsőüléssel végződött vallásos hitünk szerint a legfölségesebb tragédia: a kő elhengeredett, Jézus Krisztus kikelt sírjából tanúságot tenni, hogy az eszmét megölni nem lehet, ha hirdetőjét keresztire feszítik is.

Ezt a feltámadást lám, milyen szépen jelképezi a természet: zsendül a határ, az élet ereje támad és önti el a növények pórúseit.

Zöldbe öltözik a természet és az életrehívó nap tüze ad életet.

Égből jön az élet, mint minden áldás, melyet a küzködő ember Istentől az égből vár.

Az életállandó robotjában gyönyörű megálló pontunk lesz a husvéti ünnep is.

A husvétnak sok a gyöngéd költészete, az egyénisége.

Még az ételét is megszentelve kapja husvétkor az igaz, jó keresztény.

Hát még husvét hétfője, azzal a millió piros tojással, az elmaradhatlan locsolódással.

Bár ez is már lassan kimegy a divatból, de csak a városi dámáknál, mert a falusi virágszálak nem engedik el soha.

Nekik az ér legtöbbit a husvét szent ünnepéből, hogy kuthoz cipelelik őket a legények, s vödörrel mérlik rájuk a szenteletlen vizet. És ez így is lesz mindaddig, a míg lesz a földön szerelmes legény, szerelmes lány...

— A husvét a templomban. A husvéti ünnepi újítosságok sorrendje az ipolysági r. kat. plebánia templomban a következő:

Nagy szombaton negyed 8 órakor reggel víztűz, husvéti gyertya és keresztút szentelés s utána szent mise, ez után szentség kitétel. A főhíradási körmenet fél 7 órakor lesz.

Husvét vasárnapon 8 órakor esendes kis mise; 10 órakor szent beszéd szentséges mise; d. u. 3 órakor ünnepies vécsernye.

Husvét hétfőn 10 órakor szent beszéd és szent mise; d. u. 3 órakor litánia.

— A főegyházmegye köréből. A főegyházmegyei hatóság Jarka Józsefet, a nagyszombati érseki konviktus prefektusát Bajtára adminisztrátorrá nevezte ki.

— A jövő évi választás előkészítése. A belügyminiszter már leküldte a városokhoz és vármegyékhez az új választó törvény végrehajtásának előkészítésére a rendeletet. Utasítást ad a képviselőválasztási szavazókörök megállapítására, ezer szavazó alakít egy kört, ez a szám legfeljebb 1500-ig emelhető, a szavazás célszerűsége úgy kívánja. A köröket a törvényhatóságok állapítják meg és határozataikat május 15-éig kell a belügyminiszterhez felterjeszteni. Első szempont, hogy a választók a szavazás színhelyét könnyen megközelíthessék és hogy a kör székhelyén megfelelő helyiség álljon rendelkezésre. Az új központi választmányok május 15-ig szintén megalkotandók. A választói névjegyzék összeállítására, valamint a felszólalások elbírálására esetleg két bizottság is alakítható.

— A főrendiházból. A hivatalos lap közli, hogy a főrendiházban báró Majthényi Ottmár házasnői főldbirtokos örökös főrendiházi tagsági joga vagyoni képesítés megszűnte miatt szünetel.

— Az idejű fősorozás. Vármegyénk törvényhatósága az idejű ujoneállítás fogantatását a had és honvédkiegészítő parancsnoksággal megállapította. Az idejű fősorozás tehát a következő napokon lesz megtartva a járási, mint sorozási székhelyeken:

Szob: április 22, 23, 24.

Korpona város: május 26.

Korpona járás: május 27, 28, 29.

Ipolyság: június 2, 3, 4, 5.

Ipolnyék: június 6, 8, 9.

Vámosmikola: június 10, 12, 13.

Bát: június 10, 12, 13.

A sorozóbizottság polgári elnöke a vármegye alispánja, vagy kirendelt helyettese sorozó orvos Kovács S. Endre dr. kir. tanácsos vármegyei főorvos, vagy a kirendelt járásorvos.

— Az adókövető bizottság. Az 1914—16. évekre az ipolysági m. kir. adóhivatal területén működő egyenesadó követő bizottság tagjai lettek Haydin Károly ipolnyéki földbirtokos elnök, Novacsek József nyug. pénzügyi tanácsos helyettes elnök, rendes tagjai Eggenhoffer Lipót vállalkozó, Herczeg Vince nyug. ipolysági főjegyző, Berczeller Lajos kereskedő, póttagjai Engelhardt Mihály földbirtokos, Cserven János szijgyártó, ifj. Tót János és Zanolletti József.

— Nemzeti zarándoklat Lourdesba. Mailáth gróf, Zichy gróf és Fischer-Colbrie megyéspüspökök védnökségével és egy nagyobb papi bizottság gondos rendezésében f. é. július hó 24-én kényelmes különvonaton indul Pádva-Róma-Lourdes-Páris és Einsiedeln érintésével, amely 20 napra terjed és a II. osztályon 480, a III. osztályon 295 koronába kerül. Tekintettel a már eddig is megnyilvánult nagy ér-

deklódésre, a jelentkezések június hó elsejével lezártnak. Magyar, német és tót nyelvű programokat készséggel küld az érdeklődőknek Gaibl Sándor pápai prelátus, apátkanonok, Pozsony, Káptalan-utca 3.

— A pénzügyigazgatás köréből. A m. kir. pénzügyminiszter Szentistváni Sándor eddigi kir. számvizsgálót pénzügyi számtanácsossá és az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevős. g főnökévé nevezte ki.

A husvét jelképekben.

Hosszúfülü nyulak, pirosra megkékre festett tojások ábrázolatját küldözzük egymásnak.

És úgy hisszük, hogy a levegő rózsavizek illatával van tele.

Más szóval: mi, sohasem csüggedő és egy kis reménykedésre mindig kapható emberek újból ünnepi, legfőbb ünnepi hangulatba ringatjuk el magunkat.

És megállapítjuk az életünk óráját, két-három napra.

És becsukjuk lelkünk házának ajtaját, azzal a eselédség számára szóló utasítással, hogy a gondot még akkor se bocsássa be, ha vakmerően kopogtatna.

Jól tesszük, ha így tesszük, mi fáradt emberek.

A természetben nincsen ünnep.

A nap kél és a nap lenyugszik s vagy derős égen, vagy felhők mögött futja meg utját.

Ez minden különbség, évmilliók óta.

Az ember ellenben kurta életre születik, kurtára, mint a nyulfark, de ezt a kurtaságot gondosan apró részletekre osztja.

És él éhesen és él szomjasan örökön várva, mit kap a nagy urtól a csillogó élettől.

És üres tojánhéjak kerülnek sírjában a tenyerébe.

Fehérek és közömbös színűek.

Aztán, ünnepnapokon, színesre festi őket.

... Valahogy így szimbolizálhatja a nyul és a piros tojás husvét szent ünnepét.

— Halálozás. Himmler Miksa gabona kereskedő, az ipolysági statuszkvo hitközségigazgató temp. lemondónoka e hó 4-én meghalt 59 éves korában. A boldogultban Hámos Aladár dr. ipolysági orvos édes apját, Himmler Sándor dr. testvérbátyját, Neuman Jakab nyomdatulajdonos, pedig sógorát gyászolja. Temetése vasárnap e hó 5-én nagy részvét mellett folyt le. Grossmann Gyula megható beszéd kíséretében bucsuztatta el a halottat, melylyel a gyászoló közönséget könyekig maghathotta. A koporsót a megkülönböztetett tisztelet jeléül a hitközség előjárói és tagjai egymást felváltva a nagyhídig vállukon vitték a halottas kocsin mögött.

— Peszach. Ma pénteken este kezdődnek zsidó polgártársainknál a peszach (husvét) ünnepek, melyek nyolc napig tartanak. Az első kettő és utolsó két nap teljes ünnep, a középső négy nap félünnep, ez idő alatt a zsidóknak semmiféle kovászos ételeket enni nem szabad. Az Isten Mózes által kivezette a zsidókat Egyiptomból az ígéret földjére; ennek emlékére tartják az ünnepet.

— **Segédjegyzői pályázat.** Battha László vámosmikolai helyettes főszolgabíró a nagybörzsényi körjegyzőségben újonnan szervezett segédjegyzői állásra pályázatot hirdet. Ezen állás évi javadalmazása 1400 K fizetés. Kik pályázni óhajtanak, szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzá e hó 25-ének déli 12 óráig adják be. A választás április hó 29-én d. e. 10 órakor lesz.

— **Színház** Kedden este kezdte meg Ipolyságon Rácz Dezső színtársulata néhány hétre szóló színturnéját. A társulat műve a múlt évhez képest határozottan javult, amennyiben az általunk már ismert jórészt: Ráczné B. Emma, Thurzó Margit, Agotai Ferenc, Antal Lajos és Parlagi Bélán kívül még néhány jó akvizíció került a társulathoz. Ezek között első sorban Korda Sándor a társulat titkára emelendő ki, mint univerzális színi tehetség, ki határozottan a társulat erőssége és jeles színjátszó tehetségét mindjárt Knoblauch: Faun-jában mutatta be. A második estén a „Tökéletes asszony“ c. operett újdonság került előadásra, alkalmat adva az új plasztikus díszletek bemutatására. Ebben a tekintetben is haladással találkozunk, a régi kopott és megunt dekoráció helyett az újak csak kellemesen hatnak. Csütörtök este Willner és Bodanszky operettújdonsága a „Herceg kisasszony“ került színre igen jó előadásban. Thurzó Margit, Korda Sándor és Antal Lajos énektudásukkal tüntek ki, kellemesen játszik és énekel Császár Rózi is, míg Agotai Ferenc a közönség megkacagtatásáról gondoskodott. Thurzó Margit szép toalettjei és ügyes táncái is mindig hatásra találnak. Ezen este a nézőtér is érdekes kópot mutatott, megjelenvén az előadásban Ivánka István főispán és családja a délutáni zsúr-társasággal. A következő előadások műsora is csupa újdonságot ígér, a közönség remélhetőleg támogatni is fogja Ráczék ambiciózus tevékenységét.

— **Az ipolysági vásárbíró.** Fodor Vilmos dr főszolgabíró Hess Pált ipolysági ideiglenes vásárbíróvá nevezte ki minél az előjárás a közönséget ezúton értesíti.

— **A falusi bíróság alkonya.** A „Községek Lapja“ legutóbbi számában közölte, hogy a készülő községi törvény sok olyan állást szüntet meg, melyek eddig mintegy az adminisztrációt intézték. Az érdekes híradás, mi valószínűleg nem csekély feltűnést kelt a falvakban, hol a régi tradíciókhoz ragaszkodnak az emberek, a következő: Az érvényben levő községi törvény egész sereg oly állást kreált, melyre voltaképpen semmi szükség nincsen. Ilyenek a község bírói, ugynevezett helyettes bírói, vagy törvénybírói, esküdti és közgyűmi állások. A konkrét ügyek intézését csakis élethivatásos, szakképzett tisztviselő látja el s tényleg mindazon teendők, melyeket törvények, szabályrendeletek a fent felsorolt című, de más élethivatású községi lakosokra névleg ruháztak, már évtizedek óta a jegyző által teljesítenek. A községi bírói és egyéb című állások az ügyek jó és gyors intézésének csak akadályul szolgálnak, s ha vannak igen ritka kivételek, hol a község bírója hasznos funkciót is teljesít, ez a funkció sem áll szoros összefüggésben az ügyek konkrét intézésével, ez a körülmény pedig csak megerősíti azt a tényt, hogy ezek az állások megszüntethetők anélkül, hogy bárki annak hiányát megérezné. Mint értesülünk, ezeknek az állásoknak jelen szervezetükben való megszüntetése elhatározottan tekinthető s helyébe a községi tanács szervezete lép, mely a község vagyoni ügyeit fogja intézni.

— **Műkedvelők Bakabányán.** A bakabányai „Magyar Polgári Kör“ e hó 13-án d. u. 3 és este fél 8 órakor, az áll. el. iskola nagytermében, saját könyvtáralapja javára műkedvelői színelőadás rendez. Színter kerül: A tót leány, népszínmű. Személyek Gyarmathy János, jómódu gazdaember Gyarmathy József, Örsze, a felesége Hlóska Zsuzsi, Bandi a fiok

Borovicska Ferenc, Máthé Julis, elárvult közeli rokonuk s gyámleányuk Zahorszky Bozsanka, Kospál uradalmi baromorvos Sallai János. Lipták, a tótok felügyelője Krajcs László, Sári a felesége Zubáczky Anna, Ötös Mária, javasasszony Veincziller Anna, Brbolya, a tót summások vezetője Czibulka János, Hanka a leánya Vlahy Mariska, Miso, tót legény Vallasek Béla, Csendbiztos Krajcs Mihály, Deres kisbíró Gajdos József, Csobor, paraszt legény, Szovka Vilmos, Rigó Matyi kispóstás Polónyi Gyula, Panni szolgáló Gyarmathyknál Izrael Kati, Száli csaplárleány Kovács Juliska, 1-ső parasztleány Hruskovics Amália, 2-ik parasztleány Kovácsik Kati. Esti előadás után Hruskovics János vendéglőjében tánc.

— **Butoresarnok-szövetkezet.** Budapest. VIII. Üllői-ut 18 és VIII. Józsefkörút 28 Magyar iparművészek eredeti tervei alapján készült, modern butorok és teljes lakberendezések. Az ország legrégebbi és legnagyobb lakásberendező szövetkezete, fennáll a budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt két évtizede. Állandó kiállítása 120 mintaszobával a főváros elsőrangú látványossága. Csarnokai nyitva reggel 8 órától esti 8 óráig.

— **Öngyilkosságok.** Füzél József 77 éves földmives Nagypeszeken e hó 4-én lakó szobájának gerendájára felakasztotta magát. Hazatérő unokája vette észre a szomorú esetet, lármát csapott, mire a kertben dolgozó nagynénje beszaladt a szobába s emberekért futott, de azok már csak a holttestet emelték le a gerendáról. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség.

— **Nagy Vince** 22 éves földmives ifju f. hó 6-án délelőtt 8 és 9 óra között Garamsallón lakószobájában felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka állítólag — szereimi bánat.

— **Új telefon előfizetők.** Az ipolysági telefon hálózatba legutóbb bekapcsoltattak: az alipáni hivatal, a kir. pénzüg. igazgatóság és az ipolysági járási főszolgabíró.

— **Triesti általános biztosító társulat** (Assicurazione Generali Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. „Közgazdaság“ rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazione Generali) e legnagyobb leggazdagabb és legrégebbi biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t. baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint közességi és ovadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva“ általános biztosító részvénytársaság, valamint áru- és utipodgyászbiztosításokat az Európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság számára. Az ipolysági főügynökség Winter Sándor és fia.

— **Magyar név.** Rohács Ödön csánki ág. h. ev tanító gyermekei Alfréd, Zoltán, Erzsébet, Lenke, Ilona és Mártha, előnevét a belügyminiszteri engedelmével Révész-re magyarosította.

— **Új cigaretta.** Azoknak, akik a nikotinnak kisebb-nagyobb mértékben kedvelői közé tartoznak, ezennel tudomásukra hozzuk, hogy hétfőn reggel új cigarettafajjal szaporodott meg egyelőre a budapesti, fiumei, pozsonyi és zágrábi dohányáruraktárak körzetében lévő trafikok cigarettakészlete. Az új cigaretta, mely a Mirjam nevet kapta — a cigaretták világában új iránynak a kezdeményezője kezd néminemű érdeke lenni azért, hogy dohányait szép alakban és

felicomázva kínálja, a dohányos közönségnek. A Mirjamnak nemcsak a neve poétikus pénzügyi fogalmak szerint, hanem az alakja is, lévén sudár vékony, a tetején rövidke aranyzopókával. Az új szivarka az első olesőbb szivarka nálunk, amely aranyzopókával van ellátva, mivelhogy eddig aranyvéget csak a drágább belföldi különlegességi szivarkák, a Coranos, Sphynx és Amneris kaptak. Az új cigaretta két alakban, zopókával és zopóka nélkül kerül forgalomba és kétféle csomagolásban, 100-as és 10-es dobozokban jut a trafikok polcaira. 100 drab 5 koronába kerül, a tízes doboznak 50 fillér az ára, míg darabszáma 5 fillért vesztegetik. Az új cigaretta kibocsátásával az volt a dohányjövődék célja, hogy a külföldi (egyiptomi, török) cigaretták fogyasztását csökkentse s így a könnyű, illatos cigarettára kedve, lőneik igényeit kielégítse. Ez egyelőre sikerülni is fog, lévén a Mirjam egyike a jobb cigarettáknak, amelyik most még a siker reményében veheti fel a versenyt egyiptomi kollégáival. Polgár Ignác ipolysági nagytőzsdés a közönség iránt eddig is ismert előzékenységgel sietett az új cigarettát megszerezni. Az új cigaretta készleteit valószínűleg elfogják kapkodni és számosan fognak akadni, akik a Mirjamban a dohányjövődék megjavulását fogják üdvözölni. A *Denikés* nikotinnmentes szivarok és dohányok az ipolysági dohány-nagytőzsdében mai naptól ugyancsak kaphatók.

— **A csecsemő elválasztása** gyakran igen sok nehézséggel jár és éppen azért az anyának melegen ajánlható, hogy kis gyermeknek az elválasztás kezdetén szopóüvegben naponta egyszer, csak is vízzel felforralva, egy kis Nestlé-lisztet nyújtson. Lassanként aztán két, három sőt több ilyen étkezést is adhat, mire az elválasztás minden nehézség nélkül megtörténik, a gyermek szépen fejlődik és gyönyörűen gyarapszik. Próbadobozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 66 P.

— **Magyarok Nagyasszonyának ünnepe.** Magyarok Nagyasszonyának ünnepét (Magna Domina Hungarorum) Magyarországon eddig tudvalevően október második vasárnapján ünnepelték meg. A rituskongregáció most a pápától nyert felhatalmazás folytán ezt az ünnepet fix napra, október 8-ra tette át. Az erről szóló kongregációi rendelet Marinelli bíboros aláírásával február 27-i kelettel érkezett meg az összes magyarországi egyházfejedelmekhez, akik az ünnepnek fix napra való áthelyezését most körlevélben tudatják papjaikkal és híveikkel.

— **Anyák iskolájában** arra fektetik a legnagyobb súlyt, hogy mivel legyenek a gyermekek akkor táplálva, ha a természetes táplálás az emlőn keresztül megszűnik? Ez iskola egyetlen tanítása, hogy minden anya tudomást szerezzen a Phosphatine Falières létezéséről és annak pótolhatatlanságáról. Ki Phosphatine Falières-el táplálja gyermekét, annak fáradozása biztosítva van, mert nincs jobb és értékesebb tápszer: kellemes ízű, könnyen emészthető, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését.

— **Figyelmeztetés.** A rossz időjárás beálltával nem lehet eléggé komolyan figyelmeztetni minden anyát, hogy óvják gyermekeiket a meghűléstől. Ha pedig megtörtént a dolog azonnal orvost hivatni. Az orvos pedig a legtöbb esetben Sirolin Roche-t fog rendelni, ezt a kedvelt modern készítményt. Kellemes íze van és szívesen veszi mindenki.

— **Thierry A. gyógyszerész balzsam és Centifolia kenőcs** évtizedek óta használt háziszerek, melyeket állandóan újabb és újabb keletkezésű radikális hatású, tehát gyakran veszélyes hamisított balzsamok esszenciák és fluidok erőszakos forgalomhozatalával utá-

noznak. Ily utánzatoknak a közönség legfeljebb egyszer ül fel és újra visszatér a régi valódi szerekhez. Figyeljünk az apáca védjegyre. Olvasóink szives figyelmét felhívjuk a Thierry-balsam és Centifolia kenőcs ma hirdetésére.

— **Tűz.** Felsőfegyvereken Szulyovszky Aurél és Adler Gyula juhaklai 4100 kor. kárértékben leégtek.

IRODALOM ÉS ZENE

(*) **Dörmögő Dörmötör szerencséje.** Nagy öröm a gyermekvilágban: a legmulatságosabb macsó, Dörmögő Dörmötör újra elindul kalandos útjára. Sebők Zsigmond új Dörmögő-ciklust kezd lapjában a Jó Pajtásban, még pedig egyikét a legkedvesebb és legmulatságosabb Dörmögő-történeteknek. A Jó Pajtás ez új vonzó ereje mellett tovább folyik a lap kitűnő főmunkatársának, Benedek Elek Oh szép ifjúságom című gyönyörű regénye; verset Feleki Sándor és Vértesy Gyula írtak, elbeszélést Szabóné Nogáll Janka Zuboly Rudolf arónörököséről mond érdekes meleg hangú emlékeztést, Elek nagyapó szép mesét mond el, Faragó Géza kedves képet rajzolt. Egy bájos francia mese, Zsiga bácsi mulatságos mókája, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatószámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

(*) **Az Érdekes Ujság husvéti száma** ismét olyan gazdag illusztrált album, mint volt a szenzációs karácsonyi szám. A szokott terjedelménél jóval nagyobb ünnepi számhoz olyan mélynyomású műmelléletek vannak csatolva, melyeknek külön értéke is meghaladja az egész szám negyvenfilleres árát. Négy mélynyomású képes levelezőlap, a borítéknak mind a négy oldalán a legszebb mélynyomású kép. azonfelül a Petit Illusztracion mintájára kis alakú Gyermekek, amelynek külön mélynyomású borítéka van: ezek olyan értékes melléletek, melyeknek a népszerű képes hetilap minden olvasója örülni fog. De persze ünnepi a husvéti számnak egész képes és szépirodalmi tartalma. A képes rész bemutatja a Vatikánt, ahol a pápa lakik, egy szép tableautban azokat, akik körül a magyar politika forog, Tisza Istvántól egészen Nagy Györgyig, továbbá az Amerika földjén meggyökeresedett magyar művészeket és művésznőket, az operett legnépszerűbb komikusait, tizenhat képet a színházi öltözökből, gyönyörű felvételek a munkanélküliek megszámlálásának részleteiről a huszadik évbe lépett József Ferenc főherceg egész oldalas képét, egy csomó filmfelvételeken a mi mágusaink szereplését Bródy Sándor és Nagy Endre moziarabjában, aztán a hét aktualitásaiból képeket: a Rochett-ügyről, Caillauxné kihallgatásáról, a velencei halálhajóról, Frederic Mistralról, a most elhalt Budiszavljevics Buda horvát költőről, a regényes életű Holtzspach Nándorról, a boszniai új tartományi főnökhelyettesről, Torday Afrika-utazóról, az új Reis-ül-Ulema ünnepélyes beigtatásáról Ger-

lóczy Gyula Máv.-igazgatóról, az ulsteri forradalomról, a hét számos sporteseményéről stb.

Nagyon kedves ötlet: a leghíresebb magyar footballisták lábainak bemutatása. Ha tudósoknak a koponyája, zongoravirtuozoknak a keze, a footballistáknak a — lába az érdekes. A szépirodalmi részben pedig a kedvelt tréfákon felül hozza Ady Lajos Bródy Sándor, Heltai Jenő, Kemény Simon, Lakatos László, Oláh Gábor, Szomaházy István és Eörsi Tóth Julia novelláit, mindegyiket az író arcképével. Az asszonyoknak szóló melléklet pompás képekben mutatja be a megboldogult Erzsébet királyné életét. A husvéti szám egyik külön érdekessége, hogy lezárja a legszebb árvalányok pályázatát, és pedig huszonnégy árva leány arcképével. Összesen kilencven árvalány arcképe jelent meg a beküldött hetszázötven kép közül. Most még négy hétig lehet szavazni s aztán közjegyző előtt fogja Az Érdekes Ujság szerkesztősége megállapítani, hogy melyik árvalány kapta a legtöbb szavazatot, ki nyeri tehát a 2000 koronás első díjat és ki az elegáns hálszoba-butortatból álló második díjat?

Az Érdekes Ujság husvéti száma Neumann papírkereskedésében kapható Ipolyságon.

(*) **A Nő c. feminista folyóirat** legújabb száma a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. Ego: a pesti asszonyokról, Reichennallerné Petheő Irén egy régi magyar törvénykönyvről, Gere Zsigmond egy kis cimfestőinasról írt érdekes cikket. Szikra Ujságkivágások címen polemizál antifeminista ujságírókkal. Nagy érdeklődésre számíthat a Feministák Egyesületének e számban közölt hivatalos évi jelentése, továbbá a Feminizmus Kiskáteja c. sorozatnak a józan ész uralmairól írt fejezete. Charlotte Perkins Gilman regénye, a szemlék és glosszák változatossága, továbbá a Nőtisztviselők Országos Egyesületének közleményei egészítik a lapot, melynek előfizetési ára egész évre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest V. Mária Valéria utca 12.

Divatcsevegés.

(A Divat-Ujság-ból.)

Ha kritikus szemmel nézzük az új kalapokat melyek mintha ég felétörnének, elgondoljuk: vajon kinek illik ez a hihetetlen magasságba törő, az arcot szorosan körülfogaló kis kalapforma, a melyről már esett szó ezelőtti divattudósításainkban? A mi hölgyeink, a kiknek inkább telt, kerek az arcuk, mindenestre jól teszik, ha nem ragaszkodnak túlságosan ehhez a divathoz.

Ez a kalap inkább a fitos, keskenyen tojásdad areformát kívánja meg, a milyen a párisi nőké. Nekünk a legjobban megfelel, de különben is a legsikkesebb a kis canotier-forma, melyet matelot, matröz formának neveznek, és mely már a nagy egyszerűségénél fogva is igen tetszetős. Ezt a kalapot, melynek keskeny és egyenes a teteje, csak az anyagja drágítja.

Többnyire finom, fényes brüsszeli szalmafonatból varrják ezeket a kalapokat. A dísz: három kicsi, szögletes szárny, melyek a Mercur-szárnyakhoz hasonlítanak és ezeket a szárnyakat zöld, ujkék és vörös lakkal festik be, vagy egyszerűen bronzirozzák. Három ilyen szárnyat összekötnek tűzéknek, akárcsak a gyermekkorunk papiros-szélmalma és a kalap két oldalán vagy hátul beletűzik a szalagdiszbe. Éppen olyan kedvelt dísz a matrözkalapnak az egyes virág, bogyó vagy gyümölcsösömö mely sok lomb között elhegyezve díszíti a kalap karimáját.

Ezek mellett a kalapok mellett vannak még kis karima nélküliek is tagalszalmából font ferde tetővel, melyeket elől és hátul egy-egy dus struccollpompon díszít. Láthatuak azért egészen lapos kalaptetőket is pedál vagy pikószalmából, melyet szalma és különféle bársonyvirág díszít: bársonykamélia, tavirózsa és anemona stb. A sikkés Niche-forma is kezd föltűnedezni, ezt mezei virágkoszorúval, rózsával és nefelejtssel is díszítik.

Nagyon szeretik az idén a kalapot sok levéllel díszíteni, melynek színe megegyezik a virág színével, a mely köré tűzik. A kócsag anyira drágul, hogy mind ritkábban alkalmazzák kalapdisznek, annál gyakrabban látjuk megint az erősen göndörített struccollat három részből álló csomóba kötve. A karima belésére és a tető kiegészítésére majdnem kizáróan düseszt és ripszelymet használnak, míg a tafota teljesen háttérbe szorul. Átmeneti kalapnak, amolyan célszerű délielőtti viseletre, látunk kicsiny, keskeny karimájú szalmakalapokat, melyek skótkockás szalaggal bevonva, oldalt magasan felálló pliszszés szalagtűzékkel vannak ellátva. Egyelőre még nagyon kedvelt a skótkockás szalag és selyem de már aligha sokáig, mert ha ez a divat általánossá lesz, vége a tetszetősségének és a divathölgy végképp le fog tenni róla.

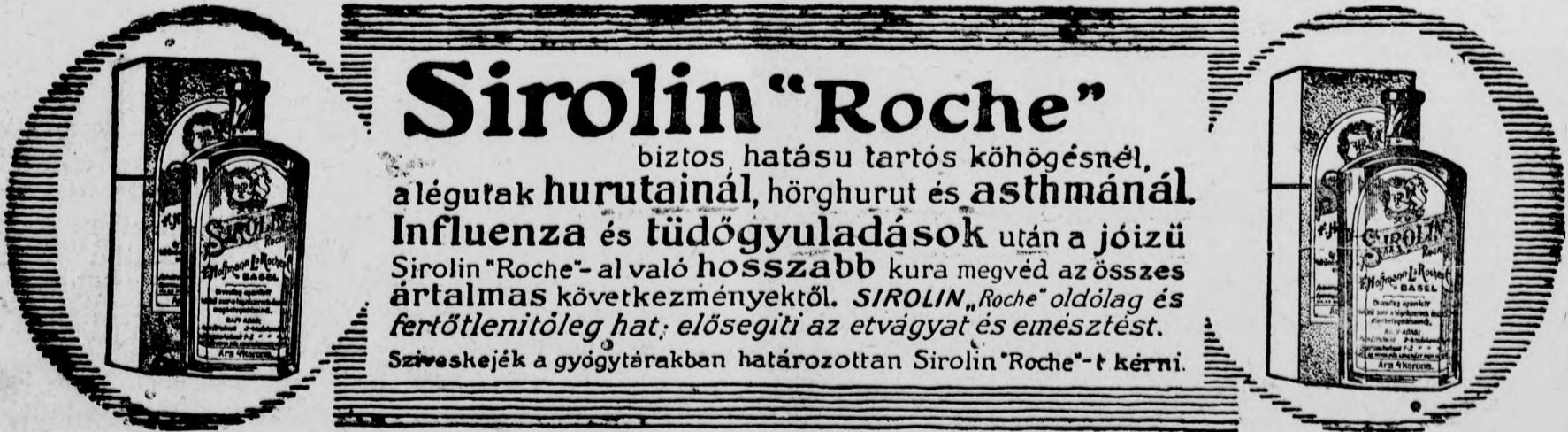
A ruha új formáját illetőleg kijelenthetjük, hogy a tél végén föltűnt fodros alj most tavasszal még nagyobb változatokban látható. A fodor akár harangalaku, akár egyenes és fent beráncolva varrják a szoknyára, hátul alacsonyán kezdődik és elől felé mind magasabb lesz. Más modellen a nem ép amolyan tetszetős redőzés hátra van illesztve, úgy, hogy amolyan kisebbszertű turnúr lesz

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI
MAGKERESKEDÉS
BUDAPEST.

MINTHOGY MAUTHNER NEVE ALATT MÁSPÉLE MEGOT ÁRUSÍTOTT, ELTÉLEM 14 NAPI ELZÁRÁSRA.

Sirolin "Roche"
biztos, hatású tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóízű
Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes
ártalmas következményektől. SIROLIN "Roche" oldólag és
fertőtlenítőleg hat; elősegíti az étvágyat és emésztést.
Szíveskejjék a gyógyszertárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

belőle, a mi aligha fog örömet kelteni a finom divatot kedvelő hölgyeknél.

Utcára a bluzszerű bolero kabát és a laza rövid kabát helyébe az elegáns, ugynevezett férfikabátforma kerül Párisból. Az övös kabáton annyiban látunk változást, hogy az öv a derék vonalában nyer alkalmazást, míg a csipőn fekvő öv mindinkább eltűnik. A laza kimonóformájú derék és bluz fölött mélykivágású félhosszu kabátot is viselnek, meg rövid köpenykeket. Ha a ruha fulárból vagy más könnyű anyagból készül, akkor a kabátot vagy köpenyét ugyanolyan posztóból varrják, a milyen a ruha a gallért, hajtokát meg kélzélőt a ruha selymével fedik.

A Divat Ujság mai képei mind eléggé tet szelős formában mutatják az új divatot. A néhány párisi modell inkább az eredetiségével hat, de mindenesetre ez sem a túlzottan divatosak közül való.

A szórakoztató mellékletbe eredeti cikket Bársony István és Báthory Nándorné irt; fordított cikk Petkó Todorofftól van. A műhelyünk rovat tanácsol az otthon varráásra vonatkozóan és a sok állandó rovat utbaigazit mindenben. a mire szükség lehet ugyan otthon mint a házon kívül.

A mai számhoz mellékelve van a kitűnő szabásíven kívül a Kézimunkamelléklet. melyet Gorzaletzky Ilona szerkeszt és a színes divatkép.

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel két korona husz fillér. Előfizethetni legcélszerűbben a kiadóhivatalába intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten. VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú háznál van.

Berson

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali)

f. évi március hó 17-én tartott 82-ik rendes közgyűlésén terjesztettek be az 1913. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látják, hogy az 1913. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,297,036,630.20 kor. tették ki és az év folyamán bevett díjak kor. 56,381,050.47 rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka kor. 22,566,540.30 ról kor. 398,114,196.97-re emelkedett. Az életbiztosítottak osztalék-alapja kor. 7,515,715.11 tesz ki. A tűzbiztosítási ágban. beleértve a tükörűveg biztosítást, a díjbevétel 19,357,541,835 kor. biztosítási összeg után kor. 33,058,512.87 volt, miből kor. 11,771,428.47 viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel kor. 21,287,084.40-re rugott és ez összegből kor. 15,425,174.22 mint díjtartalék minden

tehetől menten jövő évre vitetett át. A jövő évben esedékessé vált díjkötelezvények összege kor. 160,198,898.15 A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel kor. 1,774,925.69 re rugott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel kor. 982,230,66-tett ki. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitett kor. 7,340,807.26, mely a viszontbiztosítások levonása után kor. 3,362,470,05-re rugott. Károkért a társaság 1913-ban 50,202,052.11 kor. és alapítása óta kor. 1,163,020,163.67 fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra kor. 233,952,606.56 esik A nyereség-tartalékok közül, melyek összesen kor. 85,504,719.08-re rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely korona 7,971,112.52 tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az ideai átutalással együtt kor. 4,948,531.55-re rug, továbbá felemlítendő a 160,000 kor. rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással kor. 2,425,975.01 tesz ki. Részvényenként 720 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek az ideai átutalások folytán kor. 434,367,388,47-ről kor: 456,949,184.97-re emelkedtek, a következő elsőrangú értékekben vannak elhelyezve 1. Ingatlanok és jelzálog követelések kor. 105,861,710.28. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök kor. 51,760,232.04 3. Letétbe helyezett értékpapírokra adott kölcsönök kor. 5,459,438.35 4. Értékpapírok 237,342,355.22 kor. 5. Követelések államoknál és tartományoknál kor. 46,666,706.21. 6. Tárcá válték kor. 719,310.61. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával kor. 9,139,432.26. Összesen korona 456,949,184.97. Ezen értékek közül 85 millió korona magyar értékekre esik.

A „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten, — mely az Assicurazioni Generali leányintézete, — egyéb ágazatain kívül foglalkozik a kezesség- és óvadék-, valamint az eltulajdonítás-, ropás-, hűtlen kezelés- és sikkasztás elleni biztosítással, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosításával, mely új ágazatokat nevezett társaság vezette be hazánkban, valamint áru, és utipodgyász-biztosításokat a Európai áru- és podgyász-biztosító részvénytársaság számára.

SPORT.

Az ipolysági Testező Egylet.

Ujítást hozott be Ipolyságon a sport terén az „Ipolysági Testezők Egylete”. A husvét ünnepnapok alatt f. hó 12-én és 13-án (vasárnap és hétfőn) kettős futballmérkőzést rendez atlétikával egybekötve. Ezen napokra vendégül látja a „Magyar Testgyakorlók Körének” ifjúsági kombinált csapatát és néhány atlétáját.

Vasárnap délután futballmérkőzés az I. T. E. és a M. T. K. között.

Mind a két nap a futball mérkőzések előtt atlétikai számok, melyekben a MTK. aa Iparoskör, az IFC. (középiskolai tanulók) és az ITE. atlétái indulnak. A versenyszámok a falragaszokról megtudhatók. Különösen érdekesnek ígérkezik a küzdelem a 4-szer 100 méteres staféta futásban melyben a győztes csapat részére az ITE. elnöke Miticaky Alfréd egy díjat (emléktárgyat) tűzött ki. A díj a győzteseknek azonnal ki lesz adva.

Az ipolysági válogatott csapatban a jó játékokról ismeretes középiskolai tanulók az ITE. és az Iparoskör jobb játékosai játszanak. Dacára a nagyáldozatnak, melyet e csapat két napra való lehozatalával az ITE, vállalt, a helyáratat nem emeli fel, hanem ezután is kéri a sportpártoló közönséget ezen érdekes versenyek végignézésére.

143. 1914. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel

közírré teszi, hogy az e s z t e r g o m i kir. járásbírósnak 1914. évi Sp. 1.732 sz. végzése következtében Dr. Zwillinger Ferenc ügyvéd által képviselt Brutsy János javára 350 korona 48 fillér s jár. erejéig 1914. évi február hó 28-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 966 kor. — fillerre becsült következő ingóságok u. m.: üzleti berendezés, szoba butor, dőzsák, hordók, sertésöl, gramofon nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a vámosmikolai kir. járásbírósnak 1914. évi V. 892 számú végzése folytán 350 K. 98 fill. tőkekövetelés ennek 1914. évi január hó 14 napjától járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 95 kor. 54 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Nagymaroson leendő megtartására 1914. évi április hó 14-ik napjának délutáni fél 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén beosáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Vámosmikola, 1914 évi március hó 25 napján.

Szabadházy István
kir. jb. végrehajtó.

Ipolysági piaci árak

Április 7.

	K. f-101	K f-1g
Buza	21 80	22 —
Rozs	— —	18 —
Arpa	— —	14 —
Zab	— —	13 —
Tengeri	— —	14 40
Burgonya métermázsa	— —	4 04
Lud (kilonként)	5 —	5 20
Tyuk (páronként)	4 —	4 10
Csibe (páronként)	— —	— —
Tojás 1 drb.	— —	05 — 06
Marhahus 1 klgr.	1 56	— —
Borju hus 1 klgr.	1 90	— —
Sertés hus 1 klgr.	1 80	— —
Juh hus 1 klgr.	— —	— —

PLANK FERENC kocsigyáros VÁCZON (a fegyintézzettel szemben.)

Ajánlja új- és használt fedeles, félfedeles, hajtó, homokfutó stb. kocsikkal dusan felszerelt rak-tárát. Javítások jutányos árban elvállaltatnak. 1—3

DUNKEL V. K.

Felsőmagyarhoni Első Parkettgyár Részvény- társaság

K a s s á n.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült sokszorososan kitűntetett parké-tait ugynevezett amerikaiit tömör és berakott kockáit jutányos árak mellett. Nedves lakásokba ajánljuk aszfaltba rakott parkétáinkat. A lerakás kívánatra gyári lerakók által a legpontosabbban történik.

Rajzminták díjmentesen. Nagyban való kivitel mindenfelé.

Jò házból való fiu
nagyobb vidéki nyomdába

tanulóul
felvétetik.
Cím a kiadóhivatalban.

Nőknek

a legszegényebb konyhában, mint a legfényesebb palotában egyaránt vigyázniok kell az egészségükre, mert a feleség, az anya

nélkülözhetetlen

a család egyensúlyának fentartására. A nők altesti tisztasága szoros összefüggésben van egészségükkel és feltétlenül fontos, hogy

mindennapi

toilettük kiegészítő részét képezze a lysoform alkalmazása. A kényesebb testrészek mosásához és öblítéséhez — szóval az intim

toiletthez

használjanak a nők langyos vizet, melyhez kevés lysoformot öntsenek. Így tisztító és fehéritő szert használnak egyszerre. A

Lysoform

megóv számtalan fertőző vagy ragályos betegségtől, megszünteti az izzadságot és a néha fellépő kellemetlen illatot. Tegyen a lysoformmal kísérletet. Eredeti üveg 80 fillér minden gyógyszertárban vagy drogériában. Esetleg oly helyen, hol ily üzletek nincsenek, oda közvetlen is küldünk lysoformot a pénz előleges beküldése esetén.

250 grammos üveg 1.60 K
500 " " 2.80 "
1000 " " 4.60 "

Kérje tőlünk az

Egészség és Fertőtlenítés
című érdekes könyvet, melyet ingyen és bérmentve küldünk.

Dr. Keleti és Muránji
vegyészeti gyára Ujpesten.

ORVOSOK

a legjobb köhögés elleni szerek
jelezzik a

KAISER-féle mell karamellát
a három fenyővel.

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, elnyájkasodás,
szamárhurut, katarus, nyakfajás ellen, továbbá meghűléselleni megóvásra.

8100 bizonyítvány orvosoktól és magányosoktól bizonyítéka a biztos hatásnak.

Étvágygerjesztő, jóízű bonbonok. Csomagja 20 és 40 fill, doboza 60 fillér. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Ahol ez nincs ott forduljanak direkt

Fr. Kaiser, Bregenz (Voralberg)

Szuperfosfát, thomassal, chilisülétrom száritott marhatrágya, kálics és egyéb műtrágyákat jutányosan ajánl és állandóan raktáron tart **Berczeller Jenő, Ipolyság.**

Szalatnya fürdő fogadóba
kerestetik

fogadás esetleg itezés.
3-6 ÜGYNÖK DIJAZTATIK.

Az országban

20.000

árusítónal kapható

A NAP

Egy szám

6

:: fillér. ::

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árusítónk kívánatra házhoz szállítja.

! MEGJELENT !

Hontvármegye tiszti- segéd- és kezelő személyzetének

NÉVSORA

a vármegye területének szolgabirói járások és körjegyzőségek szerinti beosztása 1914-ik évre fali táblázati alakban.

Ára 80 fillér.

Kapható **NEUMANN JAKAB** könyvnyomdájában **IPOLYSÁGON.**

Ifjabb WALLA JÓZSEF

mozaik-, cementáru- és műkögyára, építési anyagok raktára
Padló, falburkolás és betonépítkezési vállalat
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 15.

Telefon szám :
József 46-86.

4-5

Tegyen Ön egy kísérletet!
„CARNEVAL“
 — (törvényileg védve) —
A LÉTEZŐ LEGJOBB
HYGIENIKUS GUMI KÜLÖNLEGESSÉG
 Jótállás minden darabért
 Áratucatonként eredeti csomagolásban 6 K
 Kapható a központban:
BÜCHLER GYULÁRAL
 W I E N, V I I, K A I S E R S T R A S S E 109
 Képes magyar árjegyzék ingyen (zárt borítékban 20 fillor helyeg ellenében).
 Viszontelárusítóknak mag a jutalék
 15-15

A VILÁGHÍRŰ
 ÉS LEGUTJÁBB RENDSZERŰ **BOLINDER** NYERSOLAJ-
 MOTOROK
 és azok alkatrészei kizárólag
ÁNYOS IMRE czégnél
 Kaphatók
 BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCZA 17.
 Telefon 12-76.
 Legkisebb nyersolajszükséglet!
 Feltétlen jótállás!
 Kérjen díjtalan tevélységi ívet és ingyen árjegyzéket.
 Jutányos árak!
 Kedvező fizetési feltételek!

Elismert legjobb motorok!
 Messzemelő jótállás!

 Képző fizetési feltételek!
Eredeti KÖRTING
DIESELMOTOROK álló- és fekvő-
 rendszer
Szivógáz és benzinmotorok.
Benzin és nyersolajos cséplő-
garitúrák, magánjáróval is.
 Meglepő újdonság! Meglepő újdonság!
Nyersolajmotorok
 gyújtófej, vízbefecskendezés
 és kompresszor nélkül.
Gellért Ignác és Tsa
 mérnöki iroda
 Budapest, V. Konáry-utca 4.
 Saját érdekében kerjen ajánlatot!

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyulladást, rekedtséget és gégebajokat megszünteti, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású annyira és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, el segíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbiznál valamint az összes száj- és fogbetegségek, bülfégés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatású pántlikagilisztaúl. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbánczot, láztól eredő hólyagot, kelést szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Orangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla 1 nagy specialüveg 5-60 korona.

∴ Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény! ∴

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályozza a megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé teszi. Használatos gyerekágyas nőknél fájó emlők, tejmegtartás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, esontszu, fekélyek, ütés szurás, lövés, vágás vagy zúzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: füveg, szálfka, por, serét, tüske stb. kinővések, kárbankulus, kéj zödmények, valamint rák ellen, féreg, rothadás, körömgyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél, előforduló fölfekvésnél, vérkeieseknél, fülfolysánál, valamint kipállás esetén csecsemőknel stb. kitűnő hatású.
 2 üvegylára K 360 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: **Török József** gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszer-tárában. Nagyban: **Thalhammer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testó.**
 Árognériékban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. gyógyszerésztárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

DALMA

Őszibaraczkfát,
 mindenféle vadonczot,
 gyümölcsfa akáczcsemetét,
 2 éves szőlővesszőt
 gyökeres igen olcsón ad Unghváry László
 faiskolája Czegléd. Tessék árjegyzéket kérni.

GRAND HOTEL ESPLANADE **NAGY SZALLODA**
 a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben
 Rózsadomb parkos (tövében). — A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda
 pazarfényű 250 szobával. Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás. Lifttek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák stb.
 Elsőrangú étterem és kávéház.
 Pénzügyi rendszer is. Kereskedelmi utazók és ürdözöknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját au ójáratok. **Vilamos közlekedés minden irányban — Mérsékelt polgári árak. — Uri és női fodrász a házban — Szíves pártfogást kér**
 BUDAPEST, III. ZSIGMOND-U. 38-40
 Telefon 130-25,
 6 percnyre a nyugati és déli vasút pályaudvaroktól,
PALLAI MIKSA, igazgató tulajdonos,